

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Н А К А З

17 серпня 2018 року

м. Чернігів

№ 271

Про проведення II (обласного) туру
конкурсу краєзнавчо-дослідницьких
робіт Всеукраїнської краєзнавчої
експедиції учнівської молоді
«Моя Батьківщина – Україна»
у 2018 – 2019 навчальному році

На виконання наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 04.02.2013 № 81 «Про затвердження Положення про Всеукраїнську краєзнавчу експедицію учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.02.2013 за № 287/22819, п. 182 наказу Міністерства освіти і науки України від 04.01.2018 № 12 «Про затвердження Плану всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2018 рік (за основними напрямками позашкільної освіти) та Плану семінарів-практикумів для педагогічних працівників закладів позашкільної освіти на 2018 рік», наказів Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді від 26.03.2013 № 31-А «Про затвердження критеріїв оцінки краєзнавчо-дослідницьких робіт Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна», від 27.09.2017 № 94-А «Про внесення змін до наказу Центру від 26.03.2013 31-А», з метою вдосконалення змісту і засобів краєзнавчо-дослідницької та патріотично-виховної роботи в закладах освіти, збереження історичної, духовної та культурної спадщини рідного краю, формування у підростаючого покоління поваги до кращих традицій українського народу

н а к а з у ю:

1. Затвердити Положення про проведення Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» у 2018-2019 навчальному році в Чернігівській області (далі – Положення), Критерії оцінки краєзнавчо-дослідницьких робіт, склад суддівської колегії конкурсу.

2. Комунальному позашкільному навчальному закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» (директор П. Степовик):

2.1 Провести у листопаді-грудні 2018 року II (обласний) тур конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна».

2.2 Організувати проведення обласного зльоту переможців II (обласного) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт.

2.3 Забезпечити участь робіт переможців II (обласного) туру у III (Всеукраїнському) турі конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт.

3. Керівникам органів управління освітою райдержадміністрацій, місцевого самоврядування:

3.1 Довести до відома керівників закладів освіти Положення про проведення Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» у 2018-2019 навчальному році в Чернігівській області, Критерії оцінки конкурсних робіт.

3.2 Сприяти проведенню районних, об'єднаних територіальних громад, міських турів конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт експедиції «Моя Батьківщина – Україна».

3.3 Забезпечити участь переможців I (районного, об'єднаної територіальної громади, міського) туру в II (обласному) турі конкурсу.

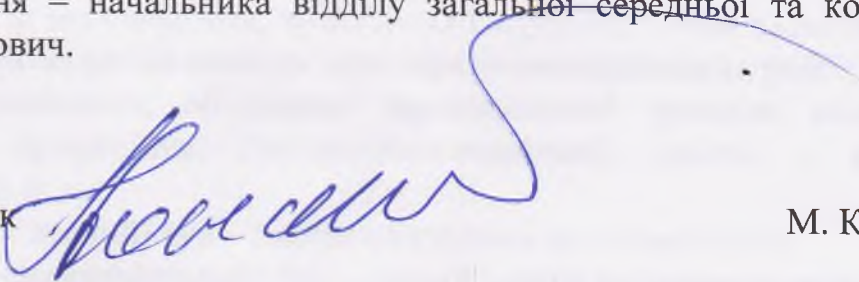
4. Директору навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернігівській області (В. Грінченко) здійснити заходи щодо впровадження проведення експедиції «Моя Батьківщина – Україна» в роботу закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

5 Керівникам закладів освіти обласного підпорядкування сприяти організації та проведенню експедиції «Моя Батьківщина – Україна» у закладах обласного підпорядкування.

6. Матеріали на II (обласний) тур конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» надіслати на поштову адресу комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» до **15 листопада 2018 року**.

7. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника Управління – начальника відділу загальної середньої та корекційної освіти О. Соронович.

Начальник

М. КОНОПАЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Управління освіти і
науки облдержадміністрації

17 серпня 2018 № 271

ПОЛОЖЕННЯ

**про проведення Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської
молоді «Моя Батьківщина – Україна» у 2018-2019 навчальному році в
Чернігівській області**

I. Загальні положення

1.1 Це Положення визначає порядок організації та проведення Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» (далі – експедиція «Моя Батьківщина – Україна») та конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт в Чернігівській області.

1.2 Експедиція «Моя Батьківщина – Україна» проводиться з метою вдосконалення змісту і форм виховної роботи, враховуючи кращі традиції українського народу, формування гармонійно розвиненої особистості шляхом залучення молоді до активної діяльності з вивчення історичної та культурної спадщини держави, природного різноманіття рідного краю, ознайомлення з об'єктами заповідного фонду України.

1.3 Основні завдання експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- виховання в учнівській молоді почуття патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, духовних і культурних цінностей українського народу;
- формування активної громадянської позиції щодо збереження об'єктів матеріальної культури та природи;
- залучення до активної діяльності з вивчення історії рідного краю та природного довкілля, географічних, етнографічних, історичних об'єктів, а також до науково-дослідницької роботи;
- створення умов для оволодіння практичними навичками пошукової роботи, розширення напрямків краєзнавчих досліджень;
- допомога у професійному самовизначенні учнів відповідно до їх інтересів та здібностей;
- просвітницька діяльність.

1.4 За результатами проведення експедиції «Моя Батьківщина – Україна» щороку проводиться конкурс краєзнавчо-дослідницьких робіт:

I (районний, об'єднаної територіальної громади, міський) тур (крім закладів професійної (професійно-технічної) освіти) – жовтень-листопад поточного року;

II (обласний) тур – листопад-грудень поточного року.

III (Всеукраїнський) тур – лютий місяць наступного року

1.5 Для участі в обласному турі експедиції «Моя Батьківщина – Україна» необхідно надіслати конкурсні роботи переможців I туру на адресу

комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» (14008, м. Чернігів, вул. Нахімова, 3, довідки за телефонами (0462) 64-31-17, 64-31-81) до 15 листопада 2018 року.

II. Керівництво експедицією «Моя Батьківщина – Україна»

2.1 Загальне керівництво проведенням експедиції «Моя Батьківщина – Україна» в Чернігівській області здійснює Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації.

2.2 Організаційно-методичне забезпечення проведення експедиції «Моя Батьківщина – Україна» в Чернігівській області та II (обласного) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт у рамках експедиції покладається на комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді».

III. Учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»

3.1 До участі в експедиції «Моя Батьківщина – Україна» запрошуються здобувачі освіти закладів загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти, учасники дитячих громадських об'єднань та організацій, клубів за місцем проживання, окремі особи (далі – учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»).

3.2 Учасниками II (обласного) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт експедиції «Моя Батьківщина – Україна» стають конкурсні роботи, що перемогли у I (районному, об'єднаної територіальної громади, міському) турі (не більше двох робіт за кожним напрямом).

3.3 До консультативної роботи з учасниками експедиції «Моя Батьківщина – Україна» можуть залучатися члени краєзнавчих спілок, географічних товариств, Ради Організації ветеранів, Федерації спортивного туризму, Спілки геологів, фахівці інших зацікавлених установ та організацій.

IV. Умови участі в експедиції «Моя Батьківщина – Україна»

4.1 Учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна» проводять краєзнавчу, пошукову, науково-дослідницьку роботу, збирають емпіричні дані, фактичний матеріал, статистичну інформацію під час походів, експедицій, екскурсій, тематичних змін в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, роботи в бібліотеках та архівах та готують краєзнавчо-дослідницькі роботи.

4.2 Експедиція «Моя Батьківщина – Україна» проводиться за такими напрямками:

- «Духовна спадщина мого народу»;
- «Козацькому роду нема переводу»;
- «Із батьківської криниці»;
- «З попелу забуття»;
- «Геологічними стежками України»;
- «Географія рідного краю».

4.3 Зміст напрямів експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

4.3.1 «Духовна спадщина мого народу»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- досліджують особливості розвитку літератури, образотворчого мистецтва, музики, архітектури, кіномистецтва, культурних традицій, пов'язаних з піснями, танцями, усною народною поетичною творчістю, театральними діями тощо;
- вивчають історію розвитку культури й мистецтва регіону;
- здійснюють дослідження духовних джерел українського народу (історія релігії, різноманіття вірувань в Україні, роль релігійних конфесій у державотворчих процесах нашого народу);
- вивчають взаємовідносини людини та суспільства, людини та церкви, роль і місце відбудованих, відроджених соборів і монастирів, новозбудованих церков та каплиць у відродженні вікових моральних цінностей українців;
- вивчають історико-культурні джерела шляхом дослідження археологічних пам'яток;
- проводять зустрічі з діячами культури та мистецтва, конференції, фестивалі, виставки, конкурси, свята, на яких учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна» представляють громаді напрацьоване.

Пошуково-дослідницька робота повинна спрямовуватися на збір матеріалів про видатних діячів культури та мистецтва регіону (їх творчий шлях, головні здобутки, вплив на розвиток культури регіону та держави в цілому), а також дослідження долі земляків, які трудовими та ратними подвигами, науковими здобутками прославили рідний край та Україну.

4.3.2 «Козацькому роду нема переводу»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- здійснюють дослідження періоду козацької доби (перші козацькі поселення та укріплення, пам'ятні дати з історії козащини, боротьба з іноземними поневолювачами, утворення козацької республіки, видатні особистості цього періоду);
- вивчають побут і традиції козацтва (козаки в повсякденному житті та в походах, їх зброя та військово спорядження, укріплення), відображення козацької доби в народній творчості (пісні, думи, легенди, приказки, прислів'я тощо), історію бойового гопака;
- проводять зустрічі з представниками козацьких організацій;
- беруть участь у спільних просвітницьких заходах, походах козацькими шляхами.

4.3.3 «Із батьківської криниці»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- вивчають родинні традиції і свята, обряди, побутову культуру, народні ремесла, народну творчість, народну медицину, народні ігри та забави;
- проводять дослідження щодо виникнення давніх музичних інструментів, історії садово-паркового мистецтва та природокористування.

Робота може бути спрямована на вивчення діалектів рідного краю, створення етнографічних словників, запис легенд, дум тощо, вивчення місцевої літературної спадщини, пропагування народної творчості (зокрема народних обрядових і фольклорних свят свого краю), створення дитячих, юнацьких і сімейних фольклорних колективів.

4.3.4 «З попелу забуття»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- здійснюють дослідження сторінок історії України періоду Української революції 1917-1921 років, Другої світової війни та інших військових конфліктів XX – початку XXI сторіччя, зокрема війни в Афганістані, АТО, ООС на сході України, знакових подій, пов'язаних з прагненням народу України до волі та незалежності, збирають та опрацьовують свідчення їх учасників та очевидців;
- розшукують маловідомі та невідомі факти історії, місця боїв, імена їх учасників, місце знаходження поховань людей, які загинули за рідну землю;
- вивчають документальні свідчення, впорядковують садиби учасників визвольного руху, ветеранів війни і праці, репресованих, в'язнів концтаборів, доглядають могили патріотів України, допомагають сім'ям загиблих в АТО, ООС та пораненим воїнам, беруть участь у волонтерському русі. Учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна» можуть досліджувати історико-публіцистичну та художньо-літературну спадщину з зазначеної теми, брати участь у створенні книг пам'яті свого населеного пункту, району, поповнювати експозиції шкільних музеїв, музейних кімнат зібраними матеріалами.

4.3.5 «Геологічними стежками України»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- здійснюють дослідження певної місцевості за темами: природні геологічні пам'ятки регіону, родовища корисних копалин, кар'єри будівельних матеріалів, нафтові та газові родовища, гірські породи, що використовуються в будівництві та оздобленні пам'ятників, небезпечні геологічні процеси в умовах техногенезу, водні ресурси та їх використання в області, районі, населеному пункті, сучасні геоморфологічні процеси на території області, району, населеного пункту. Допускається й інша тематика для дослідження, обрана самостійно;
- збирають колекції мінералів, гірських порід, палеонтологічних решток.

У пошуковій і науково-дослідницькій роботі відображається зв'язок геології з природничими та історичними науками (зокрема геології з

географією, ландшафтознавством, кліматологією, гідрологією, гляціологією, океанографією у пізнанні різних геологічних процесів, які відбуваються на поверхні Землі), використання новітніх досягнень і методів фундаментальних наук (математика, фізика, хімія, біологія).

4.3.6 «Географія рідного краю»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- вивчають природу рідного краю;
- виявляють, обліковують пам'ятки природи;
- досліджують природні ресурси, унікальні ландшафти певного регіону України;
- досліджують природне середовище з урахуванням антропогенних змін, окреслюючи проблеми раціонального природокористування і охорони природи;
- описують територіальні особливості розміщення промислового виробництва, сільського господарства, населення, транспорту тощо.

V. Вимоги до оформлення краєзнавчо-дослідницьких робіт

5.1 На конкурс краєзнавчо-дослідницьких робіт можуть бути подані роботи, виконані колективно (пошуковою групою, експедиційним загonom, здобувачами освіти класу, гуртка) або індивідуально.

5.2 Мова виконання краєзнавчо-дослідницьких робіт визначається Конституцією України, Законом України «Про засади державної мовної політики».

5.3 Конкурсні роботи подаються в друкованому вигляді та на електронних носіях інформації (документ Microsoft Word, шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1,5 у форматі RTF) обсягом до 20 друкованих сторінок. У додатку до роботи (обсягом до 10 сторінок) розміщуються фото (сканування) розміром не менше ніж 10x15 см, які відображають пошукову діяльність учнів під час підготовки роботи, копії документів, давніх світлин або інших історичних матеріалів, схеми, картографічний матеріал з обов'язковим посиланням на них у тексті, а також власні малюнки та вироби авторів роботи, відеоматеріали тощо.

На титульній сторінці зазначаються: назва адміністративно-територіальної одиниці, повне найменування закладу освіти (у чіткій відповідності до статуту) та його підпорядкованість, назва експедиції, назва напрямку, за яким працювала творча група, назва конкурсної краєзнавчо-дослідницької роботи, рік написання.

На другій сторінці повідомляються прізвище, ім'я, по батькові автора краєзнавчо-дослідницької роботи або кожного з членів авторської групи, із зазначенням закладу освіти, класу, року народження, домашньої адреси та назви авторського колективу (якщо вона існує).

Прізвище, (повні) ім'я, по батькові керівника пошукової групи, місце роботи, посада та номер контактного телефону.

5.4 Список інформаційних джерел, які були використані під час підготовки конкурсної роботи, у відповідності до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 з посиланнями на них у тексті.

Роботи переможців конкурсу, які надсилаються на III (Всеукраїнський) тур експедиції «Моя Батьківщина – Україна», не повертаються і зберігаються в Українському державному центрі туризму і краєзнавства учнівської молоді. Після закінчення конкурсу і підведення підсумків, за бажанням, можна надати копію роботи, а оригінал повернути учаснику.

VI. Підведення підсумків та нагородження переможців

6.1 З метою забезпечення об'єктивності оцінки результатів конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт у I та II турах створюються суддівські колегії (журі). Склад суддівської колегії затверджують керівники:

I туру – органів управління освітою райдержадміністрацій, місцевого самоврядування;

II туру – Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації.

6.2 До складу суддівської колегії входять досвідчені педагоги, науково-педагогічні працівники, а також представники музейних установ та громадських організацій (за згодою).

6.3 Очолює суддівську колегію головний суддя.

Функції головного судді:

- керує роботою суддів;
- проводить засідання суддівської колегії;
- бере участь у визначенні переможців;
- затверджує підсумковий протокол.

6.4 Роботи, що надійшли на I та II тури конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт експедиції «Моя Батьківщина – Україна», оцінюються методом експертної оцінки.

6.5 На підставі висновків суддівської колегії роботи, які набрали найбільшу кількість балів, визнаються переможцями конкурсу.

6.6 За підсумками II (обласного) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт експедиції «Моя Батьківщина – Україна» автори робіт, які стали переможцями, нагороджуються дипломами, їх керівники відзнаками Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації. Автори робіт, які стали лауреатами та їх керівники, нагороджуються грамотами комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді».

6.7 Завершується річна робота учасників експедиції проведенням підсумкових районних, об'єднаних територіальних громад, міських, обласного масових заходів: зльотів, конференцій, виставок, краєзнавчих фестивалів тощо.

VII. Фінансування

7. Витрати на організацію та проведення експедиції «Моя Батьківщина – Україна», обласного підсумкового масового заходу (зльоту переможців II (обласного) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт експедиції «Моя Батьківщина – Україна»), нагородження переможців та лауреатів здійснюються за рахунок коштів комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» та коштів, не заборонених чинним законодавством України.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Управління освіти і
науки облдержадміністрації

17 серпня 2018 № 271

Критерії оцінки робіт II (обласного) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» у 2018 -2019 навчальному році

№ з/п	Критерії оцінки	Максимальний бал
1.	Відповідність роботи вимогам оформлення (4 б).	
1.1	назва району, міста, ОТГ, населеного пункту, повна назва навчального закладу	1 б.
1.2	назва напряму	1 б.
1.3	назва роботи	1 б.
1.4	дані про виконавців	1 б.
2.	Вимоги до тексту роботи (8 б.)	
2.1	обсяг до 20 друкованих сторінок (шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1,5)	5 б.
2.2	наявність електронного варіанту роботи	3 б.
3.	Експедиційний пошук (25 б.)	
3.1	розкриття мети і завдань краєзнавчої та дослідницької роботи	10 б.
3.2	системний виклад фактологічного матеріалу, його обсяг, глибина	15 б.
4.	Пізнавальне значення краєзнавчо-дослідницької роботи (25 б)	
4.1	практична значущість пошуково-дослідницької роботи	15 б.
4.2	виховний аспект дослідження	10 б.
5.	Доступність, послідовність та стиль викладу	7 б.
6.	Додатковий матеріал (13 б.)	
6.1	об'єм до 10 сторінок (фотографії, фотокопії, вироби)	5 б.
6.2	якість ілюстративного матеріалу, його відповідність змісту роботи	3 б.
6.3	унікальність матеріалів	5 б.
7.	Якість оформлення роботи (8 б.)	
7.1	грамотність	4 б.
7.2	охайність	4 б.
8.	Використання джерел (10 б.)	
8.1	робота з очевидцями подій, носіями інформації, інтерв'ювання	5 б.
8.2	використання архівних джерел	3 б.

8.3	використання літератури в друкованому та електронному вигляді (книги, інтернет)	2 б. 2 б
	УСЬОГО	100 балів

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Управління освіти і

науки облдержадміністрації

17 серпня 2018 № 271

С К Л А Д

суддівської колегії II (обласного) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна»

Матвійчук Тетяна Віталіївна

- *голова* суддівської колегії, методист комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді»;

Бобир Оксана Анатоліївна

- *керівник гуртків* комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді»;

Гаврилова Оксана Миколаївна

- *керівник гуртків* комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді»;

Кравчук Вікторія Вікторівна

- *методист* комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді»;

Кузьменко Оксана Михайлівна

- *завідувач відділом методичним* комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді»;

Стеченко Юрій Григорович

- *завідувач відділом організаційно-масовим* комунального позашкільного навчального закладу «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді».